A°. 1854. N°. 248.

Opregte Vrijdagsche HAARLEMSCHE COURANT van 20 October.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 16 October.

De directeur der kanselarij van vorst *Paskevitz*, de staatsraad *Krusenstern*, heeft den russischen gezantberigt gebragt, dat de Keizer eerlang in Warschau wordt verwacht, ten einde, zoo gezegd wordt, nader bij het tooneel van den krijg te zijn.

Uit Ollmutz is dezer dagen een volledig veldhospitaal, met alles wat daartoe behoort, naar Gallicie vertrokken. Twee commissarissen hebben zich van hier naar Kronstadt en Bucharest begeven, om voor de verpleging van het leger, als in tijd van oorlog, te zorgen. Intusschen is dezer dagen een der infanterie-corpsen uit Gallicie naar Italie teruggekeerd. Een tweede is naar Zevenbergen vertrokken, en het eerste corps ruiterij zal in Hongarije overwinteren.

— Het gerucht wil, dat onder de personen, welke onlangs in Hongarije, ter zake van hoogverraad, zijn gevangengezet, zich welgestelde en zelfs voorname lieden bevinden, en dat het allezins vermoedelijk is, dat russische invloed niet vreemd aan hun bedrijf is geweest.

VAN DEN RIJN, 18 October.

In Triest heeft men, over Konstantinopel, berigt uit de Krim van 5 October, volgens hetwelk de geallieerden steeds toebereidselen maakten voor een geweldig bombardement, maar tevens aanstalten, om zich tegen den aanval van een tot ontzet aanrukkend russisch leger te verdedigen. — Den bondgenooten werden uit den Bosporus aanzienlijke transporten leeftogt toegevoerd.

In Weenen had men laatstelijk berigt uit de Krim tot den 7den, als wanneer de werken van Sebastopol werden verkend, ten einde het tot den aanval meest geschikte punt te vinden. De russische schepen, die in de kleine haven niet veilig genoeg waren, waren naar den noordelijken oever gesleept. Van de meeste huizen waren de daken afgebroken. — Op sommige buitenwerken waren enkele schoten gelost; doch in Odessa verwachtte men, dat het eigenlijke bombardement den 9den zou beginnen.

PARIJS, 17 October.

Zoo als is medegedeeld, heeft de oostenrijksche Regering op 30 September, zijnde den dag, op welken het ongegronde berigt der vermeestering van Sebastopol door de geallieerden, te Weenen is vernomen, eene zeer bepaalde verklaring gezonden aan het pruissische Bewind over de staatkundige betrekking van Oostenrijk tot het buitenland, na het bezetten der Donau-vorstendommen door eene onder het bevel van den generaal *von Hesz* staande krijgsmagt. Bij die verklaring was eene toelichtende nota gevoegd van den oostenrijkschen minister *von Buol* aan den gezant, graaf *Esterhazy*, te Berlijn. De woordelijke inhoud van deze in vele opzigten belangrijke toelichtende nota is thans bekend. Van wege het Weener Kabinet wordt daarin aangevoerd, dat Pruissen ten onregte van Oostenrijk verlangt, vooreerst het verhinderen van militaire operatien der geallieerden of Turken tegen Rusland uit de vorstendommen, en verder de bepaalde belofte, dat Oostenrijk, door Rusland niet aangevallen wordende, deze laatste mogendheid niet zal aanvallen. Beide deze vorderingen strooken, volgens het Weener Kabinet, geenszins met den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Oostenrijk, 't welk noch bevoegd is, om zich tegen de maatregelen der krijgvoerende magten te verzetten, noch afstand mag doen van zijn regt, zonder eenig voorbehoud hoegenaamd, om uit den toestand van gewapende onzijdigheid overtegaan tot eene dadelijke deelneming aan den oorlog.

Verder komt die nota hoofdzakelijk op het navolgende neder:

„Oostenrijk kan geen vrede verwachten uit den krijg van anderen, en mag zich evenmin verbinden tot het dragen der zware lasten, welke aan eene gewapende onzijdigheid verbonden zijn, gedurende een niet vooraf te bepalen tijd. Oostenrijk is tot het bezetten der vorstendommen overgegaan in de veronderstelling, dat het geroepen kon worden om die gewesten te verdedigen tegen Rusland. Uit het oostenrijksch-turksche verdrag, in verband met alles wat tot dus ver door de Regering te Weenen is verklaard, vloeit voort, dat Oostenrijk niet bevoegd is om zich te verzetten tegen militaire operatien der geallieerde magten.

„Alvorens de vorstendommen te ontruimen, had Rusland van de zijde van Oostenrijk den waarborg verlangd van niet te zullen zijn blootgesteld aan vijandelijke aanvallen of vervolging. Die waarborg was geweigerd; niettemin was Rusland tot de ontruiming overgegaan, verklarende, dat zulks een maatregel was van uitsluitend strategischen aard. Daardoor heeft Rusland eene botsing (*un conflit*) weten te voorkomen, die een onvermijdelijk gevolg zou zijn geweest van een door Oostenrijk genomen vast besluit. Tevens vloeit daarnit voort, dat Oostenrijk de vorstendommen niet van Rusland heeft overgenomen, maar in die gewesten is binnengerukt met voorkennis van Rusland. De Turken rukken in die gewesten binnen, omdat het verband hunner militaire operatien zulks medebrengt, en de Franschen en Engelschen kunnen hen volgen, krachtens het met de Porte gesloten of- en defensief tractaat.

„Oostenrijk mag alzoo de vorstendommen bezetten, maar mag niemand, behalve de vijanden der Porte, buiten die gewesten sluiten, en nog veel minder aan de strijdende mogendheden instructien voorschrijven, waarvoerende mogendheden instructien voorschrijven, waaraan zij zich te houden zouden hebben, ingeval zij in die gewesten binnenrukten. Dit laatste zou uit den aard der zaak aanleiding geven tot allezins regtmatige klagten.

„Oostenrijk erkent, dat de toestand zeer ingewikkeld is. De bezwaren zouden echter niet kunnen worden opgeheven, ingeval aan Oostenrijk slechts de bevoegdheid werd toegekend om deeltenemen aan de diplomatieke onderhandelingen en vriendschappelijke vertoogen intedienen.

„Wat de vraag betreft, of een aanval al dan niet uit de vorstendommen tegen Rusland zal worden beproefd, kan de oostenrijksche Regering volstaan met het antwoord, dat, nademaal die aanval niet kan worden verhinderd, zij, door dien niet te beletten, geenszins kan worden beschouwd als te zijn overgegaan tot het aannemen eener offensieve houding. Rusland daarentegen zal, bij het afslaan van den aanval, halt moeten houden aan gene zijde van de Pruth, wil het eene botsing met Oostenrijk vermijden. Pruissen en Duitschland mogen, ingeval zij het bezetten der vorstendommen door oostenrijksche troepen beschouwen als noodig tot handhaving der duitsche belangen, de toezegging hunner feitelijke ondersteuning niet afhankelijk maken van omstandigheden, welke, ten gevolge van den staatkundigen toestand van Oostenrijk, met geene mogelijkheid kunnen worden voorzien."

Ten slotte magtigt de minister *v. Buol* den gezant *Esterhazy* om van deze toelichtende nota dat gebruik te maken, 't welk hij nuttig en noodig zal achten, en zulks opdat alle twijfel worde opgeheven ten aanzien van de beginselen, welke Oostenrijk besloten heeft gestreng vast te blijven houden.

Gisteren is de raad van ministers, onder voorzitting van den Keizer, tweemalen vergaderd geweest. Waarschijnlijk is daarin gehandeld over den algemeenen staatkundigen toestand, na de meer bepaalde thans door Oostenrijk aangenomene houding. — Men maakt de aanmerking, dat het moeijelijk te verklaren is, na hetgeen nu door Oostenrijk wordt volgehouden, dat de generaal *von Hesz* aanvankelijk, voorzeker naar aanleiding zijner instructien, zich heeft verzet tegen het bezetten van Galacz en Braïla door turksche troepen, en het zelfs noodig is geweest hem op 21 September, door middel van den telegraaf, eene bepaalde last te zenden om aan dien tegenstand onverwijld een einde te maken.

— De te Madrid uitkomende dagbladen houden zich thans bijkans uitsluitend bezig met den vermoedelijken uitslag der verkiezingen in Spanje.

Naar luid derzelve, zal de partij der gematigde progressisten verreweg de meeste aanhangers tellen in de aanstaande Cortes-vergadering. De partij, welke meer in 't bijzonder vertegenwoordigd wordt door den maarschalk *O'Donnell*, had, naar men meende te kunnen verzekeren, bij de verkiezingen niet dien bijval gevonden, welke door velen was verwacht. Alles berust echter nog op gissingen.

Den 14den is door het officiële spaansche dagblad medegedeeld, dat een begin was gemaakt met de uitbetaling der achterstallige bezoldigingen.

— In het officiële te Rome uitkomende dagblad is een besluit opgenomen van den kardinaal *Antonelli*, waarbij, ter voorziening in de dringende behoeften van den Staat, de regten op den invoer van gezouten vleesch versche vruchten en koloniale producten worden verhoogd.

LONDEN, 17 October ('s avonds).

De ministeriële bladen melden, dat ons gouvernement eerlang zal overgaan tot maatregelen, welke reeds eenigen tijd als onvermijdelijk voorgedragen zijn, om den handel in russische goederen, die tot dus ver onbelemmerd aan de landzijde uitgevoerd en uit neutrale (vooral pruissische) havens naar elders overgebragt worden, te verhinderen. Het doel daarvan is, om, hoewel dan ook tot schade tevens voor onzen eigenen handel, de russische bevolking de nadeelen van den oorlog op eene meer gevoelige wijze te doen ondervinden en het russische gouvernement zoo veel mogelijk van de noodige geldelijke hulpmiddelen tot het voeren van den krijg te berooven. Van hoe veel belang zoodanige maatregel is, kan men beseffen, als men nagaat, dat de waarde van de goederen, welke jaarlijks uit Rusland over de europesche landgrenzen uitgevoerd worden, 12 à 13 millioenen p. st. bedraagt, terwijl de invoeren van goederen op 11 à 12 mill. geschat worden. — Nademaal voor de russische producten, die veelal in den loop van den zomer afgezonden worden, verscheidene maanden vóór de afzending gelden in voorschot naar Rusland plegen overgemaakt te worden, is reeds vroeger in de dagbladen gewezen op het belang om gedurende den oorlog met het doen van die voorschotten onzigtig te zijn, en deze waarschuwing wordt nu, in het vooruitzigt van nieuwe maatregelen tegen den uitvoer-handel van Rusland, ernstig herhaald. — Hoe de uitvoering van de bedoelde maatregelen verzekerd zou worden, wordt tot dus ver niet opgegeven.

— De ministers, welke in de laatste weken meerendeels uit deze hoofdstad afwezig zijn geweest, zijn hier teruggekeerd, en heden middag is weder een kabinetsraad gehouden.

— Van de voor Reval kruissende vloot wordt het volgende, onder dagteekening van 10 October, gemeld: „De 12 schroef-linieschepen zullen naar Ledsund vertrekken, zoodra het weder hun zal veroorloven de golf van Finland te verlaten. Volgens de thans gemaakte bepalingen, zullen zij binnen drie weken de russische kusten verlaten, en zij zijn dus tegen het midden van November in Engeland te verwachten. De blokkade der vijandelijke havens zal dan worden toevertrouwd aan kapitein *Watson* van de *Imperieuse* (50 st), die onder zijne bevelen zal hebben de *Euryalus* 50, *Arrogant* 46, *Magicienne* 16, *Desperate* 8, *Basilisk* 6, *Bulldog* 6 en *Dragon* 6 st., benevens twee of drie kleinere stoomboten. Deze schepen zullen de Oostzee eerst verlaten als zij door de vorst daartoe genoodzaakt zullen worden, en, indien dit dan raadzaam geacht mogt worden, den winter te Kiel, of in eenige andere onzijdige haven, doorbrengen, in stede van naar Engeland terugtekeeren. De *Amphion* kruiste laatstelijk voor Memel. De stoomschepen *Alban* en *Lightning* hebben de vloot reeds verlaten en de tehuisreis aangenomen. De s. b. n. *Martin*, de bevelhebber van het mobile eskader, kruist nog, aan boord van het stoomfregat *Leopard*, in de golf van Bothnie."

— Het 54ste reg. inf. is heden, aan boord van de *Ottowa*, uit Quebec te Liverpool aangekomen.

Het stoomschip *Prince*, aan boord hebbende het 46ste reg. inf. en een aantal militaire geneeskundigen, benevens 600 ton oorlogsbenoodigdheden, is gisteren van Greenhithe naar de Zwarte-zee vertrokken.

Het onlangs uit Australie hier binnengekomen stoomschip *Queen of the South*, groot 1800 ton, is door het gouvernement bevracht om troepen naar de Zwarte-zee overtebrengen.

— Heden was de beurs iets williger. De 3 pc. geconsresc. 95⅛.

'SGRAVENHAGE, 17 October.

De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *Donker*, *Dommer*, *Beens*, *v. Nispen* en *de Poorter*, belast met het onderzoek van het 7de hoofdstuk der staatsbegrooting, de R. K. *Eeredienst*, heeft den 7den October het voorloopig verslag deswegens opgemaakt, waarin voorkomt, dat vele leden hebben gemeend, dat in de bijzondere omstandigheden, waarin men nog hier te lande verkeert, redenen genoeg aanwezig zijn om het behoud van een afzonderlijk ministerie voor deze aangelegenheden als wenschelijk en met het welbegrepen belang van den Staat overeenkomstig te beschouwen.

Men heeft de mededeelingen, in de memorie van toelichting vervat, met belangstelling vernomen; doch bij eenige leden is de vrees ontstaan, of niet de Regering, ten aanzien van hare bemoeijing met de inwendige zaken van het Kerkgenootschap, verder zou kunnen gaan, dan door de perken, die bij de Grondwet en de wet van September 1853 zijn gesteld, wordt veroorloofd. Deze leden hebben het niet overbodig geacht, eene waarschuwende stem daartegen te verheffen. Vele andere leden hebben niet toegegeven, dat er genoegzame aanleiding tot het geven van zoodanigen wenk bestond; en gemeend, dat, naar hun inzien, de bedoeling des ministers ligt te raden en geenszins te misprijzen was, en de gebezigde uitdrukkingen, naar dit gevoelen, zeer goed te verdedigen waren.

— De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *v. Amerongen*, *Dommer*, *Rochussen*, *v. Lennep* en *Mackay*, voor het 11de hoofdstuk, *Kolonien*, heeft den 14den October haar voorloopig verslag opgemaakt. Daarin komt voor, dat bij het voorloopig verslag over het niet weder ingediend ontwerp over het gebruik van het koloniaal batig slot over 1852, is aangedrongen op het tot stand brengen van eene wet op het beheer der koloniale geldmiddelen, en is gewaagd van de afgifte der wissels. Eenige leden hebben ditmaal gewenscht, deswegens antwoord te mogen ontvangen.

Men heeft verlangd te weten, hoe verre de commissie voor de emancipatie der slaven met haren arbeid is gevorderd.

In verband met 's Lands geldmiddelen, is verlangd, nu reeds eene opgaaf te erlangen van de opbrengst der in dit jaar gehoudene veilingen der gouvernements-producten, en van 't geen men, op goede gronden, daarvan mag verwachten.

Vernomen hebbende, dat personen als indische ambtenaren zijn aangesteld, zonder het radikaal daartoe te bezitten, verlangt men, indien dit werkelijk het geval is, te weten, op welken grond zulks is geschied.

— De commissie van rapporteurs, bestaande uit de heeren *v. Amerongen*, *Dommer*, *Rochussen*, *v. Lennep* en *v. Franck*, voor het 10de hoofdstuk der staatsbegrooting, het *departement van Oorlog*, heeft den 14den het voorloopig verslag, nopens het onderzoek in de Afdeelingen der Tweede Kamer, opgemaakt.

Uit den inhoud blijkt, dat men lang en ernstig heeft stilgestaan bij het klimmend eindcijfer. Ofschoon dit cijfer niet hooger moge zijn, dan voor 1854 is toegestaan, verhoogd met ruim een millioen, volgens de wet van April, heeft men opgemerkt, dat in het voorgedragen ontwerp niet begrepen zijn de kosten van het bijeenhouden der militie, gedurende twaalf maanden; dat alzoo meer gelden worden gevraagd voor andere uitgaven, en dat dus de onderwerpelijke begrooting onvolledig moet worden geacht. Zeer vele leden hebben zich uit dien hoofde niet met deze indedaad verhoogde begrooting kunnen vereenigen. Eenige andere leden hebben anders daarover gedacht, en hebben het voorgestelde cijfer voor de verdediging des Lands niet te hoog geacht. Naar hun inzien, dient in de eerste plaats te worden gelet op de noodzakelijkheid van een leger, 't welk, bij onverhoopte omstandigheden, binnen korten tijd, voldoende kan zijn voor de verdediging van het Rijk en zijne bezittingen, en kan, indien al hetgeen voor dit leger wordt besteed, behoorlijk wordt verantwoord, en het blijkt, dat niets wordt verspild, of niet doeltreffend wordt gebruikt, in billijkheid aan de natie het zamenbrengen van gelden worden opgelegd, welke alzoo voor de bescherming der nationale onafhankelijkheid benoodigd zijn.

Vele leden hebben weder aanmerkingen gemaakt op het stelsel van verdediging, en hebben het aanhouden van zoo vele vestingen, sterkten en werken, als hier te lande aanwezig zijn, te kostbaar geacht; — tevens overbodig en daardoor schadelijk, als versnipperende de militaire krachten. Ook is aanmerking gemaakt over de te dikwerf voorkomende verandering van uniformen en verwisseling van garnizoenen.

Verder is de vraag overwogen, in hoeverre de thans voorgedragene begrooting van dit hoofdstuk als normaal, of als tijdelijk, moet worden beschouwd, en is gebleken, dat de meerderheid der leden het voorgestelde cijfer geenszins als blijvend wilde hebben aangemerkt.

Men heeft gevraagd, waarom, indien men niet opziet tegen zulke hooge eischen voor 's Lands verdediging, niet krachtig de hand wordt geslagen aan de herziening der wetten op de militie en de schutterijen, waarop steeds met zooveel klem is aangedrongen?

Ten aanzien van de elfde afdeeling, heeft men op nieuw gewezen op het te kostbaar onderhoud van 39 vestingen, zonder daarom de daarstelling van nieuwe werken aftekeuren, welke, als die aan den Helder, indedaad noodig zijn ter verdediging des Lands. Men heeft verder verlangd, te vernemen, hoeveel reeds aan de werken van de Hollandsche-linie is besteed, en hoeveel nog daaraan zal worden te koste gelegd.

's GRAVENHAGE, 19 October.

Bij Zr. Ms. besluit van 15 October zijn o. a. de heeren mrs. *de Nerée tot Babberich*, *P. Bel jr.* en *G. W. Daems* bij continuatie benoemd tot griffiers bij de kantongeregten respectivelijk te Doesborg, Nieuwer-Amstel en Steenwijk.

— Bij kon. besluit van 12 Oct. is de staatsraad in buiteng. dienst mr. *G. Groen van Prinsterer*, op zijn verzoek, eervol ontslagen van het lidmaatschap der staats-commissie, ingesteld bij besluit van 29 Nov. jl. (betreffende de slavernij in de kolonien).

— Met den 21sten October zullen de kantoren der Rotterdamsche telegraaf-maatschappij te Rotterdam, Brielle, Dirksland, Hellevoetsluis en Brouwershaven geopend worden.

HAARLEM, 18 October.

In de bijeenkomst van den Gemeente-raad van heden, is, overeenkomstig het verslag van de fin. commissie, met 11 tegen 8 stemmen, besloten om aan regenten van het R. K. Wees- en Armhuis restitutie van accijns te verleenen voor bouwmaterialen, gebezigd tot het daarstellen van eene kapel, ten einde te voldoen aan den geest en de bedoeling van het legaat aan het gesticht van wijlen den heer baron *v. Wijkerslooth van Schalkwijk*.

Op het verzoek der genoemde regenten om 1° het cijfer voor de bakkerij op de begrooting van dit jaar met *f* 3630 te mogen overschrijden, en dit bij af- en overschrijving te vinden, en 2° voor het dan nog te kort komende een subsidie uit de stadskas te genieten, heeft de fin. commissie voorgesteld, het eerste gedeelte van dit verzoek toetestaan, maar op het tweede afwijzend te beschikken. De Raad heeft zich met het eerste voorstel, zonder stemming, en met het tweede, met 17 tegen 2 stemmen, vereenigd.

Aan de Israëlitische armverzorgers is vergunning verleend, om in eene meerdere uitgaaf van *f* 96-31 door af- en overschrijving te voorzien.

Ten aanzien van het voorstel van den heer *v. d. Breggen*, betreffende de woningen bij het Oude Mannenhuis in gebruik, van welke de grondlasten door de stad zijn betaald, heeft de fin. commissie voorgesteld, alsnog aan regenten van dit gesticht het gebruik te laten van de gebouwen, welke hun in 1811 door regenten van het vergroote Proveniershuis zijn afgestaan, en om met 1° Januarij 1855 buiten werking te stellen het besluit van den Raad van September 1821, en te bepalen, dat met dien dag zal ophouden de administratie van regenten van het Oude-Mannenhuis over de perceelen, welke zij met den aanvang van 1822 hebben overgenomen, en dat van dien dag die administratie aan de gemeente zal overgaan, en de huurpenningen in de Stads-kas zullen worden gestort. Na eenige beraadslaging is dienovereenkomstig besloten.

Vervolgens is beraadslaagd over het door den heer *Brink* ingediende voorstel, betreffende het Oude-Mannenhuis, aan het eerste gedeelte waarvan, door het vorafgaand besluit, is voldaan. Het tweede gedeelte, houdende, dat regenten zullen worden uitgenoodigd om over het beheer van het gesticht nog over het jaar 1853 rekening, en zoo noodig over het jaar 1855 eene begrooting ter goedkeuring van den Raad intezenden, en het subsidie, 't welk noodig mogt worden bevonden, op de gemeentelijke begrooting te brengen, is met 14 tegen 4 stemmen aangenomen. Het derde punt, houdende, dat geene oude mannen in het gesticht zullen worden opgenomen, zoo lang de reglementaire bepalingen daaromtrent, zoo die bestaan, niet zullen zijn herzien, of anderszins zullen zijn vastgesteld, is met 15 tegen 3 stemmen, goedgekeurd; — terwijl de heer *Huet* zich van al deze stemmingen heeft onthouden.

Op voorstel van de fin. commissie wordt, zonder hoofdelijke stemming, besloten, de rekening van het r. k. armbestuur over 1853 niet goed te keuren, als niet kunnende worden beschouwd als eene volledige verantwoording der gehoudene administratie.

Met 15 tegen vier stemmen wordt afgewezen het voorstel van de commissie voor de verzoekschriften om, naar aanleiding van een rekest van *P. v. Staveren*, strekkende om als beurtschipper voor de graan- en korenmarkt te worden aangesteld, de Kamer van Koophandel deswegens te raadplegen. Eenige leden hebben gemeend, dat verzoeken van bijzondere personen geenszins tot een dergelijk onderzoek behooren te leiden; — dat, indien daaraan werd toegegeven, de Raad door veelsoortige aanvragen zoude worden bemoeilijkt, en dat, indien de Kamer van Koophandel de stichting van een beurtveer, ten behoeve der graanmarkt, noodig achtte, zij gewisselijk daartoe eene voordragt zoude doen. — Dien ten gevolge is het verzoek van *P. v. Staveren* gewezen van de hand.

Door B. en W. is voorgesteld om, op daarbij aangevoerde redenen en in verband met de armenwet, te besluiten, dat aan regenten van het r. k. Wees- en Armhuis, van het Luthersche Wees- en Armhuis, het Gereformeerd Weeshuis, en de armverzorgers der Israëlitische gemeente kennis te geven, dat hunne instellingen worden beschouwd als instellingen eener *kerkelijke gemeente*, en dat het plaatselijk bestuur zich voortaan zal onthouden van alle inmenging in hun beheer, behoudens het nakomen der voorschriften van de bedoelde wet, ingeval, ten behoeve dezer instellingen, subsidie wordt verstrekt; en om regenten van het Ned. Geref. Diaconie- en Armhuis, aanteschrijven, dat de Raad verlangt, dat door hen de in den loop van dit jaar tot stand gebragte overeenkomst aan den Kerkeraad tegen 1° Mei 1855 worde opgezegd, en dat van dit tijdstip af ook op hen het genoemde besluit van toepassing zal zijn. — De voorzitter heeft voorgesteld om, in verband met de daar te stellen verordening op het algemeen burgerlijk armbestuur, dadelijk deswegens te besluiten, doch, op verlangen van verscheidene leden, wordt de overweging van dit voorstel tot de volgende bijeenkomst uitgesteld.

De voorzitter geeft kennis, dat is ingekomen een brief van de Haarlemsche Afdeeling der Maatschappij ter bevordering der geneeskunde, waarbij deze zich beklaagt over het onvolledige der onlangs ingediende politie-verordeningen, ten aanzien der verbetering van den gezondheids-toestand, en aandringt op eene goede regeling der gezondheids-politie en de instelling van een Raad van gezondheid binnen deze stad.

Op dezen brief is, namens de commissie, welke de politie-verordeningen heeft ontworpen, bij monde van den heer *Elias*, een uitvoerig verslag uitgebragt, strekkende ter verdediging van dezelve tegen de omtrent de bedoelde verordeningen ingebragte bezwaren, en van het standpunt, waarvan de commissie, bij het ontwerpen derzelve, was uitgegaan, en houdende het voorstel om den meergenoemden brief ter griffie te deponeren.

De voorzitter heeft medegedeeld, dat een bezoek van het Buiten Gasthuis en het Luthersche Wees en Armhuis geene aanleiding heeft gegeven tot aanmerkingen.

HAARLEM, 19 October.

Volgens telegr. berigt uit Petersburg, was de aanval op Sebastopol den 12den dezer nog niet begonnen.

De fransche *Moniteur* meldt heden, op grond van berigten uit de Krim van 3 Oct., dat de belegeraars eene zeer goede positie ten zuiden van Sebastopol hadden bezet; de fransche troepen maakten daarbij den linker vleugel uit, die zich uitbreidde tot aan de zee; de Engelschen stonden regts tot bij de ruïnen van Inkerman. Twee divisien van elk der beide legers vormden tevens een observatie-corps. De Turken maakten de reserve uit. — Van Toulon en Marseille wordt bij voortduring versterking afgezonden.

Te Schiedam zijn van 11 tot 14 Oct. 7 personen door de cholera aangetast, overl. 3. In behandeling bleven 3.

Te Dordrecht zijn van 7 September tot 10 Oct. 35 personen door de cholera aangetast, en daarvan ruim de helft overleden.

Te Utrecht zijn den 18den dezer aangegeven 13 cholera-lijders, overl. 13. In behandeling bleven 105.

Te Amsterdam zijn den 19den aangegeven 3 lijders, overl. 5.

Te Groningen zijn van 16 tot 18 Oct. 9 personen door de ziekte aangetast, overl. 5. In behandeling bleven 25.

Te Veenhuizen waren tot den 16den dezer 150 personen door de cholera aangetast, overl. 67. In behandeling bleven 77.

— Te Harlingen is, onder directie der heeren *J. Foekens*, *L. Hannema* en *J. Fontein*, eene reederij opgerigt, om eene geregelde stoomvaart tusschen die plaats en Zwolle tot stand te brengen.

— Gisteren (18 October) is te 's Gravenhage geopend de door de aldaar gevestigde afdeeling der Vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerks-nijverheid opgerigte industrie- en handwerks-school. In tegenwoordigheid van eenige leden der commissie en van omstreeks 80 jongelieden, heeft de hoofd-onderwijzer *Verveen* eene toespraak gehouden en met de lessen een aanvang gemaakt.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

19 *October* 1854. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	59 1/16	¼	—
" "	3	"	70¼	⅝	70¼
" "	4	"	89⅛	½	89⅜
Amortisatie-Syndicaat	3½	"	87	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	122	—	—
Oost-Indische Leening	4	"	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg.			—	—	—
Leen. " "	4½	pct.	—	—	—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	"	—	—	.
"	4½	"	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	"	98½	⅞	98½
" " 1828/1829.	5	"	99⅜	½	99⅜
Certificat. " 1831/1833.	5	"	—	—	—
" " 1840	4	"	73	—	—
" bij Stieglitz	4	"	72	¼	72
" " " N.	4	"	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	"	—	—	—
Certific. van "	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	138	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1	"	17 15/16	18	—
"	3	"	37¼	⅜	—
" Binnenl.	3	"	32 3/16	⅜	32 5/16
Amortisable			4½	⅝	—
Bew. Coupon			4 15/16	5 1/16	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	—	—	—
" " "	4	"	—	—	—
" Metaliek	5	"	66⅝	67⅛	66 13/16
" " N. 1849 à 1854	5	"	75⅜	⅞	75 9/16
" "	2½	"	33 7/16	¾	33⅝
BELGIE,	2½	"	—	—	—
Rothschild,	2½	"	48¼	—	—
"	4½	"	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	"	97	¼	97
" " £ 200	5	"	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3	"	35⅝	⅞	—
" difired	3	"	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	"	—	—	
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	"	68½	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4	"	23¼	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	"	15½	—	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	"	21⅝	¾	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			3 7/16	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 105⅛. Rusland cert. adm. te Londen 4½ pc. 82¾. Oostenrijk Metall. L. B. 1849 à 1854 5 pc. 75 9/16. Weener Aand. fl. 250 *f* 334. Grenada obl. uitgest. 5⅛ à ⅝. Nat. Oostenr. Metall. 70¼. Nieuwe 4 pc. Weener Loten *f* 234 à *f* 235. — Beleening 3. Prolongatie 2½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit *Tot Nut des Obligatie-Handels.*

J. STROEVE Bz.

De binnenl. fondsen bleven nagenoeg als gisteren. — Van de buitenlandsche waren de belgische, spaansche en portugesche gezocht; russische flaauw; oude 5 pc. oostenr. aangeboden; dito nieuwe gezocht. De overige fondsen onveranderd.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 24,60; Div. in £ *f* 11,65; Eng. Russen *f* 11,65; Frans. *f* 55¾; Belg. *f* 55¾; Pruiss. *f* 35¼; Hamb. Russen *f* 35¼; Russen in Z. R. *f* 34⅝; Pools. in Fl. *f* 26¾; Spaans. *f* 2,31.

WEENEN, 19 October. De 5 pc. met. 84¾; nieuwe 96⅞.

LONDEN, 19 October. De 3 pc. gecons. resc. 94⅝ à ¾. Mexico 24¼ à ⅜. Peru 71½. Spanje 3 pc. 37½; 1 pc. 18⅜ à ½.

PARIJS, 19 October. De 3 pc. renten 75 fr. 80; 4½ pc. 98 fr. Spanje 3 pc. 32¾; 1 pc. 18¼.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 19*den October* 1854.

Madrid,	3/m.	*f* 240	à	c.	Bord.,	½ uso	*f* 55 62½	à	c.
Bilbao,	——	" 238	à	–	——	2/m.	" 55 25	à	–
Cadix,	——	" 240	à	–	Londen,	——	" 11 65	à	–
Sevilien,	——	" 237	à	–	——	zigt	" 11 75	à	–
Lisbon,	——	" 40 75	à	–	Hamb.,	——	" 35 50	à	–
PortàPort,	——	" 40 75	à	–	——	2/m.	" 35 18	à 19	–
Napels,	2/m.	" 84	à	–	Ween.,	6/w.	" 29 25	à	–
Livorno,	——	" 38 25	à	–	Augsb.,	——	" 35 25	à	–
Genua,	——	" 45 75	à	–	Frankf.,	——	" 99 37½	à	–
Parijs,	zigt	" 56 31	à 32	–	Petersb.,	2/m.	" 171	à	–
——	2/m.	" 55 75	à	–	Rotterd.,	——	" 12½	à	–

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 17 October. De aanvoer van granen was heden weder gering, en de prijzen waren algemeen hooger. *Tarwe* 50 c. hooger; 127 à 130 p. n. Ommel. r. *f* 12,80 à *f* 13,60; 123 à 130 p. n. Old. r. *f* 12 à *f* 13,25; 123 p. n. Ommel. w. *f* 12,30 à *f* 12,50. *Rogge* 75 c. hooger; 116 à 120 p. n. inl. *f* 9,30 à *f* 9,70. *Boekweit* 25 à 30 c. hooger; 113 à 116 p. gr. zand *f* 6,85 à *f* 7,25 i 113 à 116 p. veen *f* 6,55 à *f* 6,95. *Garst* 30 c. hooger; 96 à 103 p. winter *f* 6,10 à *f* 6,75. *Haver* 25 à 35 c. hooger; 78 à 85 p. dikke br. *f* 4,70 à *f* 5,15; 65 à 72 p. w. voer *f* 3,80 à *f* 4,25. *Paardenboonen* *f* 7,75 à *f* 8,10. *Gort* grove *f* 10,75 à *f* 11,25; parel *f* 14,75 à *f* 16,50. *Koolzaad* *f* 14,25.

HAARLEM, 17 October. Door het ongunstige weder hadden wij heden een kleinen aanvoer van granen. Alleen is gedaan eene partij oude *rogge* 120 p. à *f* 315 per last. Voor *haver* is besteed *f* 3,80 à *f* 4,40. Andere granen algemeen hooger gehouden en daardoor zonder handel.

SNEEK, 17 October. *Boter* *f* 44. *Kaas* *f* 23 à *f* 26,50.

DELFT, 19 October. *Boter* *f* 54 à *f* 56; mindere soort *f* 50.

224ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

8ste Lijst. Geene.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 19 October. Den 18den dezer in Texel binnengekomen: de stoomb. *Diana*, Londen; *Margretha Hendrika*, Munneke, Newcastle; *Victoria*, Beilegaard, Pitea; *Gesina*, Pinksterhoer, Dantzig; *Herwijnen*, Warssen, Gothenburg; en uitgezeild: de stoomb. *Harlingen* en *Magnet*, beide naar Londen; *Prince Albert*, Clare, Newcastle; *Endeavour*, Cooper, Sunderland; *Eloira*, Graham, Hartlepool; *Grevende Karen Wedel*, Rodt, Drammen. Wind z. z. o.

Den 18den dezer in Helvoet binnengekomen: *Jan Jacob*, Schaap, Cardiff; *Vriendschap*, Bakker, Kiel; en uitgezeild: de stoomb. *Pelican*, Liverpool; *Curlew*, Wayth, *Mary Ann Purdy*, Bammond en *Georg & Elisabeth*, Burdts, alle 3 naar Newcastle; *Reina*, de Jong, Koningsbergen; *Speculation*, Bjoness, Holmstrand.

Den 14den Aug. van Whampoa uitgezeild: *Johannes Marinus*, van der Wall qq., Batavia.

Den 3den Augustus te Amoy binnengekomen: *Generaal Chassé*, Rehling, Singapore.

Den 12den dezer van Triest uitgezeild: *Triest*, Hoveling, Cadix.

Den 18den Sept. te Seville binnengekomen: *Johanna Bartha*, Fenenga, Malta; *Jan Hero*, Naatje, Dantzig.

Den 14den dezer te Londen binnengekomen: *Buitenzorg*, Brenning, Batavia.

Den 14den dezer van Cowes uitgezeild: *Maasland*, Post, Rotterdam naar Buenos Ayros.

LONDEN, 16 October. In de straat van Madura zijn verongelukt eene Nederl. en eene Engelsche bark, beide komende van Bally; de namen onbekend.

Aangaande het schip *Amerika*, kapt. Schuymer, van Akyab naar Falmouth, lek te Calcutta binnengeloopen, wordt van daar in dato 30 Aug. gemeld, dat het gekield en gekoperd was.

[In een der doodberigten, geplaatst 19 October jl., staat de onderteekening *A. J. Rijnvaan*, moet zijn: *A. J. Reijnvaan*.]

*** GENOOTSCHAP VOOR LANDBOUW EN KRUIDKUNDE TE UTRECHT.

Het Bestuur brengt ter kennisse van Belanghebbenden, dat de prijs van *Honderd Guldens*, uitgeloofd door Z. M. den Koning, voor den inzender van het beste Plan eener Landbouwershoeve, is toegekend aan het antwoord, ingezonden door den Heer J. PRAKKEN, Opzigter bij den Provincialen Waterstaat in Friesland; en dat de antwoorden ingezonden, onder de spreuken:

„ *De Herderen.*"
„ *Zeige mir deinen pflug, u. e. w.*"
en „ *Ceres.*"

Op *franco* aanvrage kunnen worden terug ontvangen bij den Secretaris van het Genootschap.

P. H. TADDEL, Secretaris.

NIEUWE SCHOUWBURG TE HAARLEM.

Op den Jansweg tusschen de Bruggen.

Met toestemming van het Edel Achtb. Bestuur der Stad Haarlem.

Zaturdag 21, Zondag 22, Maandag 23 en Dingsdag 24 October,

slechts 4 Voorstellingen

met het beroemde **CYCLORAMA REICHARDT**, voorstellende eene schilderachtige Reis door **Tyrol**, **Zwitserland** en **Italie**. 500 Mijlen in 2 uren. Dit prachtige Spektakel ontrolt zich voor het oog van den aanschouwer op eene uitgestrektheid van **30,000** Voet Schilderdoek. In de Pausering en op het einde der Voorstelling

CONCERT,

van de **TYROLER NATIONALE ZANGERS**, welke Duo's, Nationale Jodlers en Quartetten voordragen en zich door de nabootsing van alle soorten van Blaas- en Strijk-Instrumenten, als ook Bekkens en Pauken zullen onderscheiden; deze Concerten worden voor de eerste maal in Haarlem gegeven, en niets zal hier tot beter aanbeveling kunnen strekken, dan die 31 te Amsterdam gegeven Voorstellingen, bij steeds toenemend bezoek.

De Heer **M. ZELLER**, Kamer-Violist van Z. M. den Koning van Zweden en Noorwegen, zal in deze Concerten als Gast medewerken, en iederen avond 2 nieuwe Concertstukken voordragen.

Het Tooneel is voor de eerste maal met **GAZ** verlicht.

Aanvang 7½ ure. **Einde 10 ure.**

Prijzen der Plaatsen: Balkon *f* 1,49; Loge *f* 1,25; Tweede Loge *f* 1; Amphitheater *f* 1; Bak *f* –,80; Gaanderij 50 Cents.

Plaatsen kunnen van 10 tot 3 ure aan den Schouwburg besproken worden. Wordende de stellige verzekering gegeven, dat er geene latere Voorstellingen dan de hierboven geannonceerde zullen gegeven worden.

GETUIGSCHRIFTEN

VAN

Rectoren, Hoogleeraren, Geleerden en Autoriteiten der Steden en Universiteiten

LEIDEN EN UTRECHT.

Wij verklaren met genoegen, dat wij bij de bezigtiging van de *Illustrations Gallerij* van Tyrol, Zwitserland en Italie, zeer voldaan geweest zijn, en vereenigen ons gaarne met het zeer gunstige oordeel, hetwelk onze eerste Kunstenaren over dit reuzenwerk openlijk uitgesproken hebben.

Prof. *T. W. Krieger.*
Prof. *W. H. de Vriese.*
Prof. *J. M. Schrant.*
Prof. *T. W. J. Juynboll.*
Prof. *P. L. Ryke.*
Prof. *J. Geel.*
Prof. Dr. *I. H. Molkenboer.*
Dr. *H. Schlegel.*
Prof. *C. G. C. Reinwardt.*
Prof. *R. Dozy.*
Prof. *J. van der Hoeven.*
Dr. *P. P. Roorda van Eysinga.*
Prof. *M. Siegenbeek.*

De Burgemeester der stad Leiden:
Mr. *A. O. E.* Graaf *van Limburg-Stirum.*
Leiden, 14 *Oct.* 1853.

De ondergeteekenden hebben met veel belangstelling de *Illustrations Gallerij*, voorstellende verschillende gezigten van Tyrol, Zwitserland en Italie, bezigtigd. Wij vermeenen dat alle Landschapschilders zich veel nut zullen doen, met het bezien van dit Kunstgewrocht.

Prof. *G. J. Mulder.*
Prof. *H. C. Donders.*
Prof. *A. van Goudoever.*
Prof. *C. A. Berghuis.*
Prof. *Th. van Lidth de Jeude.*
Dr. *C. H. D. Buys-Ballot.*
Prof. *P. Harting.*
Prof. *J. H. C. Schroeder van der Kolk.*
Prof. *S. Karsten.*
Prof. *H. E. Vinke.*
Prof. *Opzomer.*
Prof. *L. G. Visscher.*
Prof. *R. van Rees.*

Met deze vereenigen zich:
Mr. *N. C. Kien*, Burgemeester van Utrecht.
Mr. *J. Hinlopen*, Wethouder.
Utrecht, 1 *Nov.* 1853.

GETUIGSCHRIFTEN
DER
BEROEMDSTE KUNSTSCHILDERS
VAN
NEDERLAND.

De *Illustrations Gallerij* eener reis door Tyrol, Stiermarken, Zwitserland en Italie, is bezocht geworden door de ondergeteekenden, welke dit kunstwerk met genoegen aan hunne Landgenooten aanbevelen.
C. Kruseman, schilder, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw, kommandeur van de Eiken Kroon, etc.
B. J. van Hove, schilder, ridder van de orde van de Eiken Kroon, professor aan de Akademie te 's Hage.
W. Hoppenbrouwer, schilder.
S. L. Verveer, schilder, ridder van de orde van Leopold.
J. A. Canta, schilder te Rotterdam.
's Gravenhage, 1 *Junij* 1853.

De ondergeteekenden getuigen, dat zij met belangstelling de *Illustrations Gallerij* gezien hebben, en verklaren **dat het Kunstwerk met zeer veel talent is geschilderd** en op eene voortreffelijke wijze de natuur voorstelt.
N. Pieneman, schilder, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw en van de Eiken Kroon, Lid van de Raden van administratie van de Academies van Amsterdam en Leiden, etc.
Calisch, schilder.
C. Hamburger, schilder, ridder van de orde van de Eiken Kroon, etc.
Henri ten Kate.
Charles Rochussen, schilder, ridder van de orde van den Nederlandschen Leeuw.
W. Verschuur, schilder.
Amsterdam, 23 *Sept.* 1853.

De ondergeteekenden verklaren, de *Illustrations Gallerij* met genoegen bezigtigd te hebben; zij vinden dat de lucht, de bergen en de moerassen allerkunstigst zijn behandeld en bevelen dit Kunstwerk in de aandacht van alle liefhebbers der schoone kunsten aan.
J. L. Cornet, Director van het Museum van schoone Kunsten aan de Universiteit te Leiden.
C. H. van Ameron.
Leyden, 11 *October* 1853.

In *Reichardt's Illustrations Gallerij* zijn de schoonste en prachtigste gezigten van Tyrol, Zwitserland en Italie te vinden, naar waarheid en op eene kennelijke wijze geschilderd. De ondergeteekenden verklaren daarenboven, dat zij hetzelve telken male met een vernieuwd genoegen bezocht hebben.
B. J. de Poorter. J. L. Jonxis.
Utrecht, 3 *November* 1853.

Wij deelen in de uitspraak onzer Hollandsche en Belgische Kunstbroeders, over het Cyclorama van den Heer *Reichardt*, de berggezigten, vooral in Tyrol en Zwitserland, zijn met groot talent en waarheid daargesteld.
Antwerpen en *Brussel.*
J. F. Navez, Directeur der Koninkl. Akademie van Schoone Kunsten, *Louis Gaillat*, *Eugène Verboeckhoven*, *A. de Bièfve*, *B. Wiertz*, Prof. *F. Bousquet*, Prof. *Joseph Geefs*, Prof. *Jacob Jacobs*, *Guillaume Geefs*, Statuaire du Roi.

*** *Burgemeester en Wethouders van* HAARLEM, brengen bij deze ter kennis, dat zij uitgenoodigd zijn geworden, de Ingezetenen alsnog in de gelegenheid te stellen, om deel te nemen aan de verzameld wordende bijdragen voor de oprigting van een **Nationaal Gedenkteeken** aan het **Metalen Kruis** bij de viering van een Herinneringsfeest in het jaar 1856, en dat zij ter voldoening daaraan Inteekenlijsten ter Secretarie dezer Gemeente en op eenige andere openbare plaatsen hebben doen nederliggen, welke op den 28sten dezer maand zullen gesloten en opgezonden worden.
Haarlem, 18 *October* 1854.
Burgemeester en Wethouders voornd.,
DE BRUYN KOPS.
De Secretaris,
H. J. GERLINGS.

*** GROOTE VAUXHAL TE HAARLEM.
Maandag 23 October, van 's middags 12 ure af, **MATINE MUSICALEN.** J. A. WOLFF.

*** Ondertrouwd:
AMMERZODEN, den 20sten October 1854.
J. HOEFLAKE, Rijks-Ontvanger te *Driel*, en L. W. SCHAFER.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Getrouwd:
Jonkheer CHARLES FREDERIC DE LANNOY, en CAROLINE HENRIETTE MEYNET.
'S HERTOGENBOSCH, 18 October 1854.

*** Getrouwd:
ZAANDAM, 18 October 1854.
H. W. VAN HARREVELD, van *Haarlem*, en L. E. KNIPSCHEER.

*** Heden verloste mijne geliefde Echtgenoote *A. M. VERBEKE* van een' welgeschapen ZOON.
DELFT, 14 October 1854.
P. J. PALING, Apotheker.

*** ALMELO, 15 October 1854. Heden beviel voorspoedig van eene DOCHTER, de Hoog-Wel-Geb. Vrouwe *JULIANA AGATHA VAN PANHUYS*, geb. Baresse *THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG.*

*** Heden beviel door Gods goedheid van eene DOCHTER *R. FEIKEMA*, geliefde Echtgenoot van
MEDEMBLIK, 15 October 1854.
H. A. VAN GELDER.
Eenige kennisgeving.

*** ALKMAAR, 15 October 1854. Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER *F. C. ZAHN — KOLFF.*

*** Bevallen van eenen ZOON, Vrouwe *S. H. RAAFF*, geliefde Echtgenoote van A. A. BUYSKES.
'S GRAVENHAGE, 15 October 1854.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van twee welgeschapene DOCHTERS *GOSINA PETRONELLA VERSCHOOFF*, geliefde Echtgenoote van H. EDEMA Jz.
DRIEL, *Bommelerwaard*, 16 October 1854.

*** Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER Mejufvrouw *A. BUSSEMAKER*, geliefde Echtgenoote van E. WILMINK.
BORNE, 17 October 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER *M. J. C. SCHMITZ*, geliefde Echtgenoote van H. H. REIJERS.
ARNHEM, 17 October 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER *L. A. M. DE WIJS*, geb. *VAN RIJCKEVORSEL.*
'S BOSCH, 17 October 1854.

*** Heden beviel vrij voorspoedig van eene doode DOCHTER, *T. DE KONING*, geliefde Echtgenoote van A. LIJSEN.
WOERDEN, 17 October 1854.

*** Den 9den Augustus 1854 is, in den ouderdom van 49 jaren, te MACASSER overleden de Hoog-Edel-Gestrenge Heer PIETER DIBBETZ, Kapitein ter Zee, Ridder van de Militaire Willemsorde, kommandeerende Z. M. Stoomschip *Gedeh*; diep betreurd door zijne nagelatene Weduwe en Kinderen.

*** Overleden te WIERDEN, den 13den October 1854, de Heer CORNELIS JOHANNES SCHEURLEER, in den ouderdom van nagenoeg vier en twintig jaren.

*** GOUDA, 14 October 1854. Heden overleed alhier na een langdurig smartelijk lijden, in den ouderdom van ruim 78 jaren, Vrouwe JACOMINA HILLEGONDA AANSORGH, Weduwe van wijlen den Wel-Eerwaarden Zeer-Geleerden Heer *Christoffel Holtzapffel*, in leven Predikant bij de Evang. Luth. Gemeente te *Amsterdam.*
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, de Heer ARIJ SPEENHOFF, in den ouderdom van 48 jaren. Na eene ongesteldheid van weinige dagen, stierf hij plotseling, mij uit een allergelukkigst Huwelijk van 11 jaren, zes Kinderen nalatende, die te jong zijn te beseffen wat zij in hunnen Vader verliezen.
ROTTERDAM, 15 October 1854.
B. C. PAATS, Wed. *A. Speenhoff.*

*** Heden ontsliep ons innig geliefd jongste Kind, EVERHARD JOHAN WILLEM, op den leeftijd van bijna twee jaren.
OUDEWATER, 16 October 1854.
J. C. RÖMER.
W. J. RÖMER, geb. VAN INGEN.
Eenige kennisgeving.

*** Heden den 16den October 1854, overleed binnen UTRECHT, Mejufvrouw ANNA MARIA MARGARETHA VAN MAURIK, teedergeliefde Dochter van
J. P. DIETZ,
en
M. DIETZ,
geb. AMESZ.

*** Heden overleed alhier, in den ouderdom van 15 jaren, onze innig geliefde Zuster CORNELIA PETRONELLA.
AMERSFOORT, 16 October 1854.
Uit aller naam, E. J. VAN GORKOM.

*** Heden overleed in den ouderdom van ruim 66 jaren, mijn geliefde Broeder SIMON VAN DER LELY, in leven Notaris alhier.
M. A. VAN DER LELY.
MAASSLUIS, den 17den October 1854.

*** Heden ontsliep na eene langdurige ongesteldheid zacht en kalm, evenwel nog onverwacht onze veel geliefde Vader, de Heer KUNDER SCHRAM Azn., in den gezegenden ouderdom van bijna 82 jaren; diep betreurd door zijne Kinderen, Behuwd- en Klein Kinderen.
SLIEDRECHT, 17 October 1854.
Uit aller naam, ADR. W. SCHRAM.

*** Op heden overleed, aan verval van krachten, Mejufvrouw ERNESTINA MARIA VAN GOUDOEVER, Weduwe den Heer *Jacobus Stouw*, in den ouderdom van bijna 75 jaren.
UTRECHT, 17 October 1854.

*** Heden werd ons Ouderhart zeer smartelijk getroffen, door de tijding van het overlijden van onzen dierbaren tweeden Zoon KAREL WILLEM FRANS, Luitenant ter Zee 2e Klasse, in het Gezondheids-Gesticht te *Oenarang* bij *Samarang* den 9den Augustus dezes jaars, aan de gevolgen eener zeer hevige ziekte, in den ouderdom van 22 jaren.
BERGEN OP ZOOM, 17 October 1854.
P. BAART DE LA FAILLE, Luit. Kol. Ingenr.
S. W. BAART DE LA FAILLE, FREDZESS.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Op den 17den Augustus jl., is tot onze bittere droefheid te *Toledo*, Staat *Ohio* in Noord-Amerika, overleden onze waarde Broeder A. U. S. MACHEN, in den ouderdom van vijftig jaren.
WOUDRICHEM, 18 October 1854.
Uit aller naam, T. T. J. MACHEN.

*** Voor de menigvuldige en hartelijke bewijzen van deelneming, gedurende de langdurige ziekte, en bij het overlijden mijner geliefde Dochter ontvangen, betuig ik, ook uit naam van mijne Kinderen en Behuwd-Kinderen, mijnen opregten en welmeenenden dank.
HAARLEM, 19 October 1854.
J. E. REMMERS, Wede. *J. Martens.*

*** Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, mij bij het overlijden van mijn zoo dierbaar Kind bewezen, betuig ik bij deze mijnen opregten dank.
Wed. C. W. NOLTING, geb. VAN MARLEN.
HAARLEM, 19 October 1854.

*** De AANDEELHOUDERS, in de Negotiatie, gevestigd op den Mac-Adamweg tusschen Zeyst en *het Huis ter Heide*, worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener Vergadering, welke zal plaats hebben Maandag den 30sten October 1854, des namiddags ten 1 ure, ten Huize van den Secretaris en Thesaurier J. C. SCHADEE, te Zeyst.

*** OPROEPING.
De bekende en onbekende schuldeischers in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschappen, van KLAAS VROUWE en ELISABETH STENGS, in der tijd echtelieden te Assendelft, en aldaar beiden overleden, worden opgeroepen; om op Zaturdag den 28sten October 1854, des middags ten 12 ure te verschijnen, ten Kantore van den Notaris CORNELIS HONDIUS, te Zaandam, ten einde de rekening en verantwoording aantehooren, van het gehouden beheer in voormelde Nalatenschappen, welker bedrag tot betaling zelfs van de kosten van Boedelredding, niet toereikende is.

*** *Curatoren van het stedelijk Gymnasium te* DORDRECHT, maken bekend, dat tegen het einde der maand Maart e. k., de Betrekking van LEERAAR *in de Engelsche Taal en Letterkunde enz.*, aan voornoemd Gymnasium openvalt, door het vertrek van den tegenwoordigen Leeraar naar elders.
Zij die voor die Betrekking wenschen in aanmerking te komen, worden uitgenoodigd zich *vóór* den 1sten December aanstaande, in *persoon* bij Curatoren aantemelden.
De noodige Bewijsstukken moeten vooraf *vrachtvrij* aan den Secretaris worden toegezonden, met opgave tevens der vakken waarin men in staat en bereid is onderwijs te geven.
Tot inlichting dient: Dat het jaarlijksch tractement, zonder eenige verdere toelage, bedraagt *f* 1000.
Dat het geven van bijzondere Lessen, met eenige beperking in het belang van het Gymnasium, geoorloofd is.
Dordrecht, 14 *October* 1854.
Namens Curatoren voornoemd,
Mr. A. DEN BANDT, Secretaris.

*** J. BLOK, Instituteur aan den Helder, verlangt zoo spoedig mogelijk: Eenen SECONDANT van den 3den Rang, geëxamineerd in de Fransche Taal. Bedrevenheid in meerdere Talen zal zeer tot aanbeveling strekken. De voordeelen aan deze betrekking verbonden zijn *f* 300 à *f* 400 naar bekwaamheid. Brieven *franco.*

*** Wordt gevraagd in de *Lootwitfabrijk*, te Schoonhoven: Een STALKNECHT, goed kunnende rijden.

*** In het Koffijhuis *den Nieuwen Bak*, te Utrecht, wordt een ZAAL- of BUFFETKNECHT gevraagd.

*** Een JONG MENSCH, bezitter van den 3den Rang, en eener admissie voor het Fransch en het Hoogduitsch, bekend met het Engelsch en de Muzijk (Piano), wenscht geplaatst te worden, liefst waar geene Kostleerlingen zijn. Adres *franco*, onder Letts. G. M., aan de Wed. H. MEIJER, Boekhandelaresse te Zwolle.

*** Een bekwame BROODBAKKERS-KNECHT, zijnde Protestant, biedt in die betrekking zich aan, tegen 1° November. Inclinereenden, worden verzocht, zulks te melden, met Brieven *franco*, onder Letter S., bij F. CRÉVOT, Boekh. te Beverwijk.

*** Eene JUFVROUW, van middelbaren leeftijd, Protestant, verlangt tegen 1°. November eene betrekking als Huishoudster, tot verzorging van Kinderen of ook tot Gezelschap eener Dame, onverschillig in welke plaats, kunnende voldoende getuigenissen overleggen, en zijnde nog steeds in zoodanige betrekking werkzaam. Adres *franco* Letters A. B., bij den Boekhandelaar W. H. ZEELT, te Amsterdam; alwaar met vermeerderend debiet wordt afgeleverd:

HANDBOEKJES VOOR DE LAGERE SCHOLEN à 12 C.
GERHARD, GEDICHTJES VOOR KINDEREN à 20 C.

De Uitgever noodigt vooral HH. Onderwijzers uit, zich met den inhoud dezer Werkjes bekend te maken, daar de bestellingen hem doen zien dat beiden, tot invoering op de Scholen uitnemend goed bevonden zijn.

*** Eene JUFVROUW, van goede Familie, middelbare jaren, en van de P. G., wenschte gaarne geplaatst te worden, hetzij tot waarneming eener kleine Huishouding, Gezelschap eener bejaarde Dame, of ook wel tot assistentie in eene drukke Huishouding met of zonder Kinderen, daar zij verscheidene jaren in dergelijke betrekkingen werkzaam geweest is, kan zij de voldoendste informatiën leveren. Reflecterende gelieve men zich te adresseren met *franco* Brieven onder Letters A. M., bij A. CRANENDONCQ & ZOON, Boek-, Papier-, Muzijk- en Kunsthandelaars te Nijmegen.

*** *On demande, à un salaire de f* 200, *un* SECONDANT, *de la Rel. Pr., et du 3e rang, enseignant le Fr., l'Allem. et les Mathém. Lettr. affr., sous l'init. B., à J. H. KNOOP, Donkere Sparen à Haarlem.*

*** *Burgemeester en Wethouders der Gemeente* WINKEL, geven bij deze kennis aan de belanghebbenden, dat de gewone NAJAARS KERMIS aldaar, dit jaar niet zal gehouden worden, zullende echter de KOEMARKT als te voren op den laatsten Maandag in October plaats hebben.
Winkel, 18 *October* 1854.
Burgemeester en Wethouders voornd.,
FRED. SIEUWERTS.
De Secretaris,
H. REZELMAN.

*** TOEGANG BILJETTEN tot de *Vergadering van de Afd. Haarlem van de Nederl. Vereeniging tot Afsch. van Sterken Drank*, te houden op Vrijdag 20 October 1854, zijn te bekomen bij de Heeren Dr. D. LUBACH, H. WEIJENBERG, Dr. L. J. EGELING, W. F. C. HAMMING, W. VAN OORDE en S. J. HOEKSTRA.

MANUFACTUREN.
De Wed. VEEL en ZOON,
GIERSTRAAT, Wijk 4, No. 812/14,
hebben de eer te berigten, dat zij heden ontvingen de nieuwste **Modellen van Mantels**, diverse **NIEUWE STOFFEN** voor het saisoen, **CHALES LONG** en **DOEKEN**, gegarneerde **MUTSEN**, **BRODERIES**, **LINGERIES**, **LINTEN**, **BLOEMEN ENZ.**
Haarlem, 19 *October* 1854.

*** A. VAN DER MAAREN & COMP., te Haarlem, hebben aangekregen versche Texelsche OESTERS à *f* 1,50 de 100; vette gerookte ZALM, 35 cents het Ons; Nieuwe Bergsche ANSJOVIS, 60 en extra groote 80 cents het 100; fijnzoute WINTER-HARING; Nieuwe ZOUTEVISCH, STOKVISCH en LENG; Gemarionneerde HARING, CITROEN- en LIMOENSAP; MINERALEN BRONWATEREN, tot eenen civielen prijs. Brieven *franco.* HARING-SALADE, 30 cents per portie.

*** **TE KOOP OF TE HUUR,**
om met 1 Mei 1855 te aanvaarden:
Een zeer net BURGERHUIS, bevattende 4 Kamers, met 2 Stookplaatsen en de noodige Kasten en Gemakken, Keuken, Kelder, Droogzolder, Schuur en groote vruchtbare TUIN, aangenaam gelegen in het Dorp Scherpenzeel, provincie Gelderland. Te bevragen met *franco* Brieven, bij den Notaris J. VAN HILTEN, aldaar.

*** VERKOOPING op Dingsdag den 31sten October 1854, in de Herberg *den gouden Haan* op halfweg Overveen, onder Overveen gemeente Bloemendaal, van 40 stuks KALFKOEIJEN die versch en wel gekalft hebben, aan de volle uring staan, of op tijd kalven moeten. Om betaald te worden op den 1sten Mei 1855.

*** **DOMEINEN.**
De ondergeteekende Ontvanger der Registratie en Domeinen te Zaandam, zal op Woensdag den 1sten November 1854, ten zijnen Kantore, des namiddags ten één ure in of buiten tegenwoordigheid der inschrijvers overgaan tot de verkoop bij inschrijving van eenig HAKHOUT, uitmakende een gedeelte Rijks Plantsoen, langs de Oostzijde van den Grooten Weg der 1ste klasse N°. 4, van Beverwijk tot Castricum, hetzij voor ieder Perceel afzonderlijk of voor allen in massa, zooals die bij het nommer en wel van N°. 1 tot en met N°. 14 zijn aangeduid, waarvan de voorwaarden ter lezing liggen ten Raadhuize der Gemeenten Beverwijk en Castricum, en ten Kantore van den Ontvanger voornoemd.
De geteekende, verzegelde en op zegel geschrevene Biljetten, houdende vermelding van den uitgeloofden prijs voor ieder Perceel afzonderlijk of voor allen in massa met opgave van borgen, kunnen drie dagen vóór de opening der Biljetten ten voormelde Kantore, mits *franco* worden ingeleverd.
Nadere informatiën zijn nog te bekomen bij den Opzigter der Groote Wegen G. PRINS, te Haarlem.
De Ontvanger voornoemd,
A. RIJSER.

Houtverkooping te Harmelen.

O. W. VAN GEYTENBEEK, Notaris gevestigd te Harmelen, zal op Maandag den 6den November 1854, des voormiddags ten 9 ure, in het Gemeentehuis aldaar, publiek veilen en aan de meestbiedenden verkoopen:
Circa 20 Bunders 5jarig ELZEN, ESSCHEN en GELDERSCH HAK- en HOEPHOUT, mitsgaders ruim 13 vummen STIKTEENEN.
En op Dingsdag den 7den November 1854, terzelfder ure, ongeveer 500 WILLIGEN en 10 POPULIEREN BOOMEN.
Alles staande onder de Gemeente Harmelen.
Breeder bij Biljetten omschreven.

*** **PUBLIEKE VERPAGTING VAN VISCHWATER.**
Dijkgraaf en Heemraden van den ANNA PAULOWNA POLDER, zijn voornemens om op Woensdag den 25sten October aanstaande, des middags ten 12 ure, ten huize van *C. Smit*, aan de *van Ewijcks-Sluis*, in het openbaar in 14 Percelen te VERHUREN:
Het REGT VAN BEVISSCHEN van onderscheidene Kanalen en Wateren, gelegen in genoemden Polder, voor den tijd van drie jaren en twee maanden, ingaande primo November dezes jaars en eindigende ultimo December 1857.
De Conditien van Verpachting zullen gedurende eene week vóór de Verpachting ter lezing liggen, ten Huize van J. WOLFEKAMMER aan de Houten Sluis, en bij den algemeenen Opzigter H. P. ESKES, bij wien tevens alle verlangd wordende inlichtingen kunnen worden verkregen.

*** **VOORLOOPIGE AANKONDIGING.**
Men is van meening om in November e. k. in publieke veiling te brengen:
Een ruim, uitmuntend onderhouden HEERENHUIS, met zeer fraaijen en goed afgesloten TUIN, staande en gelegen te Geertruidenberg, zijnde hetzelve voorzien van 3 Beneden- en 4 Bovenkamers, eene ruime, nieuw gebouwde Tuinzaal, schoone Keuken en Waschhok, Welen Regenpompen, Zolders en Meidenkamer, enz., enz.
Alles dadelijk te aanvaarden en inmiddels *Uit de Hand te Koop*, en te bevragen bij den Notaris VERKOUTEREN, te Geertruidenberg. Brieven *franco*.

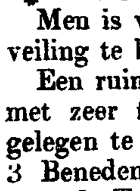
W. C. VAN ELSBROEK, Notaris te Nijmegen, zal op Maandag den 6den November 1854 bij inzet en veertien dagen daarna bij toeslag, beide des avonds ten 7 ure, in het Lokaal der Notarissen te Nijmegen, in de Scheidemakersgas, in het openbaar finaal verkoopen:
Eenen Steenen, goed onderhouden en wel beklanten WIND- KOORN- en LOOIMOLEN, onder Neerbosch, een kwart uur van Nijmegen, aan den grooten weg op Grave, met daarbij gelegen twee TUINEN en een Perceel BOUWLAND, groot 96 Roeden, 20 Ellen, Kadastraal bekend, Sectie B, N°. 184, 185, 186 en 187, een en ander te zamen groot 1 Bunder, 51 Roeden, 30 Ellen, zijnde de Molen te aanvaarden 1 Mei 1855.
Om aanwijzing in loco vervoege men zich bij den Molenaar en om inlichtingen bij voornoemden Notaris.

*** VAN DRUTEN & BLEEKER te Sneek, geven uit:
# DE LEER DES EVANGELIES,
In hare eenheid en haren zamenhang voor beschaafde en nadenkende Christenen beknopt ontwikkeld door
S. HOEKSTRA BZ.
Predikant te Rotterdam.
Eerste Deel in Post 8vo., 368 Pag's Druks à *f* 2,30. Met nog één Deel van gelijken omvang, dat ter perse is, is dit Werk compleet. Eene Naamlijst van Inteekenaren zal voor dat Deel worden geplaatst. Tot **aan** de uitgaaf daarvan blijft de inteekeningsprijs bestaan, doch daarna wordt de Prijs van het *geheel* **stellig verhoogd.** De Uitgevers vestigen de aandacht van allen, die belang stellen in het bezit van een echt degelijk Werk op de uitgaaf van dit Boek. Overigens vertrouwen zij dat het zich zelven overvloedig zal aanbevelen.

*** Door den Boekhandelaar N. DE ZWAAN, te *Utrecht*, is uitgegeven en alom voorhanden:
# I. J. J. L. ten Kate, Panpoëtikon.
Bloemlezing uit de werken der voornaamste Europesche Dichters, in Nederduitsche vaerzen overgebragt.
EERSTE AFLEVERING: **SHAKSPEARE.** Prijs *f* 0,60.
De Uitgever vertrouwt dat dit Werk van onzen begaafden Dichter, waaraan moeite noch kosten gespaard zijn, om bij het heerlijke innerlijke een prachtig uiterlijk te bezorgen, door het publiek goed moge worden ontvangen.
De *tweede Aflevering* bevattende de meesterstukken van GÖTHE, wordt 1 November en de *derde* RACINE, 1 December verzonden, en verder maandelijks eene Aflevering.

II. T. VAN WESTRHEENEN Wzn., Levensrichting.
FAMILIE ROMAN, in twee Deelen. Prijs *f* 6,—.
Deze Roman van den Schrijver van „*Gelofte en Trouw*" zal zeker in geene Leesinrigting of Leesgezelschap mogen ontbreken.

III. HENRIETTE S....., Licht door de wolken,
of VREDE EN BLIJDSCHAP DOOR HET GELOOF. Prijs *f* 1,—.
Dit Werkje zal zeker met graagte door de Dames worden ontvangen, het is een keurig geschenk voor jeugdige schoonen.

IV. C. G. vor Thoren, Liederkrans,
of **twaalftal** GEZANGEN VOOR DE NEDERLANDSCHE JEUGD. Prijs *f* 0,35.
Dit Werkje wordt met vertrouwen aan HH. Onderwijzers aanbevolen.

*** De Boekh. H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel, heeft heden uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
# Gods Grootheid en Goedheid in de Schepping.
CHRISTELIJKE NATUURBESCHOUWING VOOR HET VOLK, DOOR
H. ZSCHOKKE.
408 compres gedr. Bladz. Prijs *f* 1,20.

BOOZE KUNSTEN EN WETENSCHAPPEN, TOOVERIJEN EN WAARZEGGERIJEN.
HANDBOEK voor Heksen, Tooverkollen, Kaartlegsters, Bezetenen, Duivelbanners, Duivelbezweerders, Doodenbezweerders, Planeetlezers, Sterrewichelaars, Nagelkijkers, Lijkschouwers, Buikssprekers, Handkijkers, Droomuitleggers, Naamuitleggers, Teenwaarzeggers, Schatgravers, Goudmakers, en eindelijk voor allen, die bovenstaande Wetenschappen beoefenen of daarmede in eenige betrekking staan. Twee Deelen in groot Octavo en ruim 600 Bladzijde.
voor *f* 2,25 in plaats van *f* 6,30.
Te bekomen op *franco* aanvrage à contant bij **J. H. VAN DER BEEK**, te Amsterdam, Drie Koningstraat; te 's Hage, Boekhorststraat.

*** Door G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, is uitgegeven en in alle Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:
De 1ste tot de 18de Aflevering van een
Nieuw Geographisch WOORDENBOEK
DER GEHEELE AARDE,
IN ÉÉN BOEKDEEL, door
J. KRAMERS Jz.
Dit Woordenboek, waaraan reeds de gunstigste beoordeelingen ten deel vielen, bevat niet alleen al het belangrijke en wetenswaardige uit de Aardrijks- en Volkenkunde, maar tevens een schat van naauwkeurige opgaven betreffende de statistiek, de geologie, de physische, meteorologische en mineralogische gesteldheid der landen en gewesten, allerwege gepaard aan historische bijzonderheden. „*De Geleerde en Letterminnaar, de Handelaar en Zeeman, de Onderwijzer, de Dagbladlezer* — zij allen kunnen van dit Werk veel nut en genoegen hebben." Geholpen door eene zeer compresse, maar nette en duidelijke typographische uitvoering heeft de Schrijver (naar de getuigenis van Prof. *Veth*) in eene zeer beperkte ruimte, in één matig Boekdeel, eene volledigheid bereikt, die bewondering verdient. — Met nog 2 Afleveringen (waartoe ook 't belangrijke *Register der Verwijzingen, Verbeteringen en Toevoegsels* behoort) zal het Werk vermoedelijk compleet zijn.

*** Bij G. T. N. SURINGAR te Leeuwarden, is uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:
# OOK EEN MENSCHENLEVEN,
AL WAS 'T MAAR VAN
EEN HONDENJONGEN.
EENE VERTELLING
VOOR AL WIE ER NAAR LUISTEREN WIL.
NAAR HET HOOGDUITSCH VAN
W. O. VON HORN;
DOOR
J. J. A. GOEVERNEUR.
Met Platen *f* 1,25.

KLAARTJE.
EEN TAFEREEL UIT DE VOLKSKLASSE.
NAAR HET HOOGDUITSCH VAN
MARIA NATHUSIUS. *f* 0.90.

*** Bij JOHs. NOMAN EN ZOON, te Z. Bommel, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:
WET, houdende vaststelling van het **REGLEMENT OP HET BELEID DER REGERING VAN NEDERLANDSCH INDIË.**
Toegelicht uit de gewisselde stukken, tusschen de Regering en de Vertegenwoordiging, alsmede uit de daarover gevoerde beraadslaging. Gr. 8°. *f* 3,80.

Nieuwe goedkoope Muzijk
à 2, 4 en 5 Ct., de PAGINA, in plaats van 10 Ct. die men voor de Plaatdruk betaalt.
De Muziekale Correspondentie te 's Hage, Westeinde B. 186, heeft eene nieuwe uitgave van haren CATALOGUS à 30 Ct., aan hare Correspondenten gezonden, wier adressen op den omslag vermeld zijn.
De Muzijk-Onderwijzers die hunne Leerlingen niet van deze goedkoope Muzijk voorzien, benadeelen de Ouders met 50% op hunne rekeningen.
De sedert vijf jaren toenemende bloei dezer goedkoope uitgave bewijst voldoende, dat zij aan het doel beantwoordt.
Deze onderneming geeft thans ook uit het Tijdschrift
LA HOLLANDE MUSICALE.
Journal mensuel, Théatres, Concerts, causeries musicales, variétés, prix un an.............. *f* 5,—.
sans prime.............. „ 3,60.
(door prime wordt verstaan eene Romance, een Stuk voor Piano, of eene Lithographie).
Het 1e N°. wordt op *franco* aanvraag aan alle Boekhandelaren en Postdirecteuren ter bezigtiging gezonden.
Met succès wordt gedebiteerd:
L. F. REVIUS. *Aspiration.* Air pour mezzo sop. *f* –,75.
La danse des tables, Piano B... „ –,75
Je t'aime, Polka Mazurka
Piano D... „ –,30.
Uncle Tom's Galop „ D... „ –,20.

*** Door de Vereeniging ter Bevordering van Christelijke Lectuur, is uitgegeven, en bij H. HÖVEKER, te Amsterdam, en verder alom verkrijgbaar gesteld:
EENIGE MAANDEN IN DE VEREENIGDE STATEN VAN *NOORD-AMERIKA*, door J. H. GRANDPIERRE, Hulpprediker bij de Hervormde Gemeente te *Parijs*, en Directeur der Evangelische Zending. Naar het Fransch met belangrijke *Aanteekeningen* en *Bijvoegselen*. Prijs *f* 1.
Bij de thans door de Regering voorgedragen Wet, *op het lager en middelbaar Onderwijs*, is het van hoog gewigt in dit geschrift te lezen, *hoe* de Amerikaan het even teeder als moeijelijk vraagstuk betreffende de regeling van het lager Onderwijs, *in theorie en praktijk beide, naar de strengste regelen van regt, voor alle partijen volkomen even bevredigend heeft opgelost.*

BOUWKUNDIGEN.
Voor *f* 5, in plaats van *f* 12,
wordt door de Boekhandelaren DE ERVEN DOORMAN, te 's Gravenhage, aangeboden: De *tweede vermeerderde druk* van het **BOUWKUNDIG WOORDENBOEK**, bevattende eene beknopte verklaring van alle Kunsttermen en Bewoordingen bij de Bouwkunde voorkomende, ten dienste van Ingenieurs, Architecten, Opzigters, Aannemers en verdere Bouwkundigen, door de Majoor-Ingenieurs J. D. PASTEUR en P. NOOT, 3 Deelen met Platen [1140 Bladzijden.]

Te Haarlem bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.